

Kulttuurin vuosi 2020

Kulttuurin tulosityksikön toimintakertomus

KulttuuriEspoo

Sisällysluettelo

- 3 **Kohti uudenlaisia kohtaamisia**
- 4 **Hetkiä vuoden varrelta**
- 6 **Kirjastopalvelut muutoksessa**
Kaupunginkirjaston vuosi
- 7 **Uusia avauksia ja digitaalisia elämyksiä**
Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden vuosi
- 8 **KAMU kehitti ketterästi uusia digisisältöjä ja -palveluja**
Kaupunginmuseon vuosi
- 9 **Iloa ja hyvinvointia musiikkielämyksistä**
Tapiola Sinfoniettan vuosi
- 10 **Kohdennettuja kulttuuripalveluja turvallisesti**
– ilon pilkahduksia poikkeusvuoteen
Kulttuuria kaikille -palvelut vuonna 2020
- 11 **Joustavaa tukea kumppaniryhmiöille ja ammattitaiteelle**
Kulttuuriavustukset vuonna 2020
- 12 **Kansainväliset verkostot**
- 13 **Talous**
- 15 **Kulttuurilautakunnan puheenjohtajalta**

Kulttuurin tulosityksikkö vastaa Espoon kulttuuritarjonnasta ja kulttuuriprofiilista. Tulosityksikköön kuuluu neljä palvelualueita: kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri Tapiola Sinfonietta sekä tapahtuma- ja kulttuuripalvelut. Tulosityksikön esikunta vastaa avustuksista, strategia- ja arviointityöstä, Kulttuuria kaikille -palveluista ja tulosityksikötasoisesta viestinnästä.

Kulttuurin tulevaisuuden linjauksia kutsutaan nimellä KulttuuriEspoo 2030, jonka mukaan vuonna 2030 Espoo on luova ja rohkea kulttuurikaupunki, joka tukee kestävä elämäntapaa. Eri sektoreiden välinen yhteistyö toimii ja kaupunki menestyy kokeilevalla ja uteliaalla asenteella. Kulttuuri ja taide ovat läsnä kaupungin hengessä, asukkaiden arjessa, fyysisessä kaupunkiympäristössä ja espoolaisessa identiteetissä.

Kannen kuva: Mirella Penttilä

Kohti uudenlaisia kohtaamisia

Vuonna 2020 kohtasimme ennennäkemättömiä haasteita. Onneksi osasimme kääntää niitä myös vahvuuksiksi. Uusia palveluja kehitettiin ketterästi kuntalaisille innovatiivisella otteella, ja KulttuuriEspoo 2030 -visiossa mainittu rohkeus ja uteliaisuus uudistua olivat mitä moninaiemmilla tavoilla läsnä. Digitaalisten palveluiden ja uusien konseptien myötä onnistuimme löytämään myös aivan uusia yleisöjä. Tätä työtä tulemmme vahvasti jatkamaan myös vuonna 2021. Kulttuuri luo kohtaamispaikkoja, ja tulevaisuudessa ne ovat erilaisempia kuin mitä ehkä nyt osaamme kuvitellakaan.

Koronapandemian aiheuttama poikkeustilanne eteni maaliskuussa nopeasti. Välittömät vaikutukset koko kulttuurialalle olivat pysäyttäviä. Satoja ja taas satoja tapahtumia jouduttiin perumaan. Kulttuuritilojen, museoiden ja kirjastojen ovet jouduttiin haikain mielin sulkemaan.

Kesän jälkeen avasimme varovasti toimintojamme ja monia tapahtumia onnistuttiinkin järjestämään menestyksekkäästi – huolellisten turvatoimien kera. Loppuvuodesta pandemiatilanteen jälleen kiihtyessä jouduimme jälleen sulkemaan merkittävän osan palveluistamme.

Poikkeusaikana kulttuurin merkitys korostuu. Rakennamme kulttuurin avulla hyvinvointia. Kulttuurilla on kyky yhdistää meitä tilanteessa, jossa joudumme olemaan fyysisesti paljon erillämme. Muutosten ja murrosten keskellä tarvitsemme paikkoja,

joissa voimme pysähtyä pohtimaan sitä, mikä elämässä aidosti on merkityksellistä ja arvokasta. Kulttuurin ja taiteen tarjoamat mahdollisuudet ovat tässä elintärkeitä.

On raskasta, kun emme saa toteuttaa perustehtäväämme – tuottaa elämyksiä ja kulttuuripalveluita kuntalaisille ja asiakkaille. On raskasta myös huomata, mitä kulttuuripalveluiden puuttuminen ihmisille aiheuttaa. Toivon sydämestäni, että emme joudu kokemaan tällaisia sulkutoimenpiteitä enää koskaan.

On tärkeää, että olemme avoimia kokeilemiselle, vapaalle ilmaisulle ja uudenlaisten tulevaisuuksien kuvittelulle.

Kiitos kaikille kuluneesta, haasteiden täyttämästä mutta kuitenkin toivon pilkahduksia sisältäneestä vuodesta.

Susanna Tommila
Kulttuurijohtaja

Kuva: Heidi-Hanna Karhu

Hetkiä vuoden varrelta

1

Venäjänkielinen kulttuuriviikko 9.–13.12.

Sellon kirjaston yhteydessä toimiva Venäjänkielinen kirjasto järjesti yhteistyössä Kirjastokaistan, Kannusalin ja Suomi-Venäjä-seuran kanssa kulttuuriviikon Hauska tutustua. Suomesa asuville venäjänkielisille tarjottiin kulttuurisisältöä äidinkielellä. Toinen kohderyhmä olivat venäjän kielestä ja suomenvenäläisestä kulttuurista kiinnostuneet suomenkieliset.

Viikko koostui etätapahtumista: kuvataidetta, musiikkia, teatteria, tanssia, muotia ja keskustelu lastenkirjallisuudesta. Verkkotapahtumia oli joulukuun puoliväliin mennessä katsottu yli 3500 kertaa.

2

Urban Espoo

Digitaalinen kulttuuritalo Urban Espoo tarjosi laajan kattauksen kulttuuripalveluita verkon kautta. Ohjelmisto koostui muun muassa taidetyöpajoista, kävelyreiteillä kuunneltavista arkkitehtuuriopastuksista ja taidenäyttelyistä. Poikkeusajan alkaessa Kotona247 -verkkosivusto lanseerattiin. Sen sisältö koostui livekonserteista ja -keskusteluista sekä jälkitaltioinneista. Palvelun on tuottanut Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut.

3

Pekka Kuusisto teki Suomen kapellimestaridebyyttinsä Tapiola Sinfonietaissa

Maailmankuulu viulisti **Pekka Kuusisto** debytoi kapellimestarina Tapiola Sinfonietaissa 20.11.2020. Hän johti kaksi Suomen ensiesitystä, **Brett Deanin** 'And once I played Ophelia' sekä **Anna Clynen** 'Sound and Fury'. Molemmat teokset pohjautuvat **Shakespearin** tarinoihin.

Kuusisto tunnetaan näkemyksellisenä taiteilijana, joka yhdistää suveen eri musiikin- ja taiteenlajeja. Hän työskenteli Sinfonietaan taiteellisena partnerina 2006–2013 ja on vierailut sen jälkeen orkesterissa viulusolistina ja liidaajana.

4

Espoolle myönnetty valtakunnallinen kehittämissitehtävä käynnistyi

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen kehittämissitehtävä aloitti toimintansa keväällä 2020. Kehittämissitehtävä sai nimen "Kulttuuria yhteistuumin" ja yhteistuumin.fi-verkkosivut. Kehittämissitehtävä kokoontui alueellisten kehittämissitehtävien kanssa vuoden mittaan etäyhteyksin.

Elokuussa kehittämissitehtävä keräsi kyselyllä kuntien kulttuuripalvelujen hyviä käytänteitä, joista yhteen tutustuttiin Keski-Suomen kuntavierailulla. Lisäksi syksyllä kehittämissitehtävä oli mukana järjestämässä Yhteistuumin-webinaaria aiheenaan kuntien kulttuuripalvelut.

5

EspooCult-tutkimusprojekti valmistui

Laaja kulttuuripoliittinen EspooCult-tutkimus valmistui huhtikuussa 2020. Tutkimus selvitti yli kahden vuoden ajan, millainen kulttuurikaupunki Espoo on.

Tutkimuksessa kartoitettiin muun muassa sitä, miten kulttuuri näkyy osana kaupunkikehitystä sekä sitä, miten espoolaiset osallistuvat kulttuuritoimintaan. Projekti on ollut merkittävä panostus kaupungin kulttuuripalvelujen kehittämiseen ja niiden näkyväksi tekemiseen Espoossa.

Tutkimuksen toteutti Kulttuuripoliittikan tutkimuskeskus Cupore.

6

Saaristomuseo Pentala sai tunnustusta

Kansainvälistä huomiota saavuttanut Saaristomuseo Pentala valittiin European Museum of the Year 2020 -kilpailuun, ja KAMU oli kutsuttu huhti-toukokuun vaihteessa 2020 Cardiffissa, Walesissa järjestettävään palkintogaalaan. Vuoden 2020 palkintojenjako siirtyi koronaepidemian vuoksi keväeseen 2021. EMYA2020 ja EMYA2021 -kilpailujen tulokset tullaan julkaisemaan 6.5.2021 järjestettävässä online-tapahtumassa.

1

2

3

4

5

6

Kirjastopalvelut muutoksessa

Kaupunginkirjaston vuosi

Espoon kaupunginkirjaston vuosi 2020 alkoi organisaatiouudistuksella, jossa asiakaslähtöisyys nostettiin entistä vahvemmin kirjastotoiminnan perustaksi. Pian haastoi myös pandemiatilanne omalta osaltaan kirjastoa kehittämään uusia keinoja tuoda lukeminen asiakkaiden saavutettavaksi ja säilyttää erilaiset kirjastopalvelut uusissakin olosuhteissa elinvoimaisina.

Koska kirjastot jouduttiin sulkemaan keväällä kokonaan ja loppuvuodenkin ajan palvelut olivat rajoitetut, siirtyi osa henkilökunnasta muihin tehtäviin kaupungilla. Työtä tehtiin esimerkiksi koulukirjastojen kehittämiseksi ja monikielisessä koronapandemian puhelinneuvonnassa. Neuvonta voitti Espoon tasa-arvo-

ja yhdenvertaisuustoimikunnan myöntämän Espoon kaupungin työyhteisöjen TASSU-palkinnon.

Kaupunginkirjaston suosittuja tapahtumia, kuten ukuleleryhmät ja kielikahvilat, siirrettiin verkkoon onnistuneesti. Digitukea ja kirjavinkkauksia alettiin tarjota etäpalveluina. Kirjavinkkaukset ja etäpalvelut ruotsiksi siivittivät kirjaston ruotsinkielisiä kirjastopedagogeja saamaan Hugo Bergroth -seuran Språksporre-palkinnon. Joulukuussa monen toimijan yhteistyönä Sellon kirjastossa järjestetty Venäjänkielinen kulttuuriviikko, joka alkuperäisistä suunnitelmista poiketen piti järjestää kokonaan etänä, saavutti suuren yleisön ympäri Suomen.

Lippulaivan kirjaston suunnittelu asukkaiden kanssa käynnistyi

Aktiivinen kansalaisuus ja kestävä kehitys saivat entistä enemmän jalansijaa kirjastotoiminnassa, kun Espoonlahden uuden aluekirjaston suunnittelu ja kirjaston rakentaminen osaksi uutta Lippulaivan kaupakeskusta alkoi. Ekologisuuteen ja uusiokäyttöön nojaavan uuden kirjaston suunnitteluun alettiin osallistaa asukkaita kyselyin ja kutsuamalla asujaimistosta kummiperheitä. Yhteinen suunnittelutyö jatkuu aina vuoteen 2022, jolloin kirjasto aukeaa ja Espoon kaupunginkirjasto täyttää sata vuotta.

Uusia avauksia ja digitaalisia elämyksiä

Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden vuosi

Palvelualueen toimipisteitä ovat Näyttelykeskus WeeGee, Espoon kulttuurikeskus, Sellosali, Kannusali, Karatalo, Lasten kulttuurikeskus Aurora sekä Kaupunkitapahtumat.

Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut panosti vuonna 2020 kotona ja lähiympäristössä koettaviin taide-elämyksiin tapahtumatoiminnan lisäksi. Kulttuuritalot ja -tilat olivat suljettuina noin neljän kuukauden ajan koronarajoitusten vuoksi, ja syksyllä toimintaa toteutettiin rajoitetuilla toimenpiteillä. Tilojen ollessa suljettuina korvaavaa toimintaa tehtiin mm. virtuaalisille alustoille. Poikkeusvuonna kävijämäärä jäi noin puoleen edellisestä vuodesta: kävijöitä oli yhteensä 440 000. Toisaalta kasvua näkyi digitaalisten palveluiden käytössä (noin 24 %). Virtuaalisia palveluita, taltiointeja ja livestreamoja tehtiin erityisesti Espoon kulttuurikeskuksessa ja Sellosalissa. Espoo-päivän tapahtumat siirtyivät suurelta osin verkkoon, kuten myös Tapiolasalista streamattu Itsenäisyyspäivän juhlakonsertti, jota pystyi seuraamaan kotona.

Kaupunkikuvaan levittäytyvät uudet taidekonseptit ylläpitivät taiteen saavutettavuutta tapahtumien peruuntuessa. Kaupunkitaidekokoelma Taide x Kaupunki toi joulukuussa eri puolille Espoota valo- ja mediateoksia sekä omatoimisesti koettavia taidekävelyitä.

WeeGeellä julkaistiin tieto merkittävästä yhteistyöstä, joka vahvistaa Espoon kulttuuritarjontaa ja näyttelykeskusta muotoilua esittelevänä kulttuuritoimijana. Espoon kaupunki, EMMA ja keräilijä **Kyösti Kakkonen** solmivat yhteistyösopimuksen designkokoelma Collection Kakkosen esille saattamiseksi.

Kuvataiteilija **Ilona Niemen** Personae mythologicae -teoskokonaisuus toi 28 hahmoa rakennustyömaa-aitaan Näyttelykeskus WeeGeen edustalle koko vuodeksi tehden alueesta ulkoilmagallerian.

Mittavan remontin läpikäyneen Kannusalin avajaisia vietettiin elokuussa. Uudistunut Kannusali lisää Espoon keskuksen kulttuuritarjon-

taa. Vuoden 2020 esteetön teko-kilpailun voittajaksi valittiin Kannusali ja sen uudet rakenneratkaisut. Lasten kulttuurikeskus Auroran Take Away -joulupajat tarjosivat askartelutarvikkeet ja linkin video-ohjeeseen omatoimista askartelua varten lapsiperheille. Askartelupussit pystyi noutamaan koronaturvallisesti suoraan Auroraa ympäröivästä aidasta.

Keran Halleilla kulttuuritoimintaa koordinoiva Kera-kollektiivi tuotti alueelle kesän ja syksyn aikana muraalien lisäksi urbaaneja ulko- ja sisäkirpputoritapahtumia. Kaupunkilaiset ovat olleet luomassa yhteistoimintaa myös kaupunkiviljelyn kautta.

KAMU kehitti ketterästi uusia digisisältöjä ja -palveluja

Kaupunginmuseon vuosi

Kuva: Jonna Pennanen

Espoon kaupunginmuseo KAMU:lle vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronapandemian ja siitä johtuvien sulku- ja palvelurajoitusten vuoksi. Tästä huolimatta KAMUn viidessä museokohteessa vieraili vuoden 2020 aikana yhteensä 84 760 kävijää. Vaikka kokonaiskävijämäärä väheni kevään ja syksyn sulkujaksojen vuoksi, kävijämäärä kasvoi kesäkaudella Talomuseo Glimsissä ja Saaristomuseo Pentalassa. Näissä museoissa vieraili vuoden aikana yhteensä 57 662 kävijää.

KAMUn tiloihin WeeGeelle valmistui maaliskuun puolivälissä kaikki Espoon kaupunginosat esittelevä valokuvanäyttely Bodom Ämmäs-

suo – kaupunki kuvissa. Se perustui museon some-sarjaan ja asiakkaiden toivomukseen näyttelystä. Näyttelyyn liittyi luentosarja Espoon helmet, joka esittelee espoolaisia rakennetun ympäristön huippukohteita YouTubessa. Sarjalla oli yli 1 600 katselukertaa.

Myös KAMUn 23.10.2020 avautunut erikoisnäyttely Kaikki ja ei mitään – Arkkitehdit Kaija + Heikki Siren kiinnosti kävijöitä. Ensimmäisten viikkojen aikana näyttelyyn tutustui yli 5000 kävijää koronan aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta. Pandemian vuoksi yleisölle järjestettiin turvalliset virtuaaliavajaiset, joissa avaajana toimi kaupunginjohtaja.

Arkkitehtuurimuseo julkaisi myös Sireneistä näyttelyn nimeä kantavan kirjan yhdessä kaupunginmuseon kanssa.

Kansainvälistä huomiota saavuttanut Saaristomuseo Pentala valittiin European Museum of the Year 2020 -kilpailuun, ja KAMU oli kutsuttu huhti-toukokuun vaihteessa Cardiffissa järjestettävään palkintogalaan. Vuoden 2020 palkintojenjako siirtyi koronaepidemian vuoksi keväeseen 2021.

Sulkujen aikana KAMU loi ketterästi uusia keinoja välittää museoiden sisältöjä ja palveluita digitaalisesti. Museo tarjosi laajalle yleisölle Finna-palvelun kautta mahdollisuuksia tutustua Espoon historian eri vaiheisiin museokokoelmien kautta. Palvelun suosio kasvoi nopeasti, museon Finna-sivuilla vieraili yli 125 000 kävijää, joka oli yli 90 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Opetus- ja kulttuuriministeriön digitointiavustuksella palvelussa julkaistiin mm. Asuntosäätiön dioja Tapiolasta, Soukasta ja Kivenlahdesta sekä rakennuspiirustuksia.

Muita palveluiden saavutettavuutta parantavia digitaalisia uutuuksia olivat virtuaalimuseot sekä erilaiset YouTube-videot ja some-päivitykset, jotka kertoivat esimerkiksi vuotuisjuhlista, espoolaisesta arjesta, kulttuuriympäristöistä ja kokoelmien aarteista.

Iloa ja hyvinvointia musiikkielämyksistä

Tapiola Sinfoniettan vuosi

Tapiola Sinfoniettan rooli hyvinvointia lisäävien elämyksien tarjoajana vahvistui vuonna 2020. Erityisesti digitaalisten sisältöjen tarjonta kasvoi ja lisäsi orkesterin saavutettavuutta. Koronapandemia innosti kehittämään uusia toimintamuotoja ja suunnittelussa hyödynnettiin kahta asiakaskyselyä.

Alkuvuoden konsertit olivat lähes loppuunmyytyjä. Ensimmäisessä konsertissa vierailivat kunniakapellimestari **Jean-Jacques Kantorow** ja pianisti **Alexandre Kantorow**. Taiteellinen partneri **Klaus Mäkelä** jatkoi orkesterin Beethoven-sarjaa ja nuori suomalaiskapellimestari **Emilia Hoving** debytoi Tapiola Sinfoniettassa. Konserttisulun aikana 15.3.–31.5.2020 kamarimusiikkikonsertteja striimattiin yhteistyössä Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden kanssa ja somessa julkaistiin lukuisia tallenteita. 126 verkkojulkaisua tavoittivat 84 286 kuulijaa.

Syksy alkoi erikoisjärjestelyin. Käytössä olivat mm. turvavälit, ja yleisökapasiteetti oli noin neljännes normaalista. Kauden 2020–21 residenssitaiteilijana aloitti sopraano **Tuuli Takala**. Taiteellinen partneri **Marzi Nyman** sävelsi Avain hukassa -lastenkonsertin, joka kantaesitettiin Kutitus-festivaalilla. Kahdessa konsertissa solisteina olivat Tapiola Sinfoniettan äänenjohtajat, oboisti **Anni Haapaniemi** ja klarinetisti **Olli Lepäniemi**. **Pekka Kuusisto** debytoi

kapellimestarina johtaen kaksi Suomen ensiesitystä. Nenäpäivä-konsertti tavoitti Ylen kanavilla 365 000 kuulijaa. Toisen koronasulun aikana 23.11.–31.12.2020 jouduttiin tekemään joitakin ohjelmamuutoksia ja Melnikov-Faust-Payaren huippuvierailu peruuntui, mutta muutoin konsertit striimattiin orkesterin YouTube-kanavalla. Lipputulot laskivat noin 76 % edellisvuodesta.

Ohjelmassa oli myös iltapäivä- ja kamarimusiikkikonsertteja sekä avoimia kenraaliharjoituksia. 26 kummilapsikonsertissa oli 1280

osallistujaa. Kaikkiaan Espoossa pidettiin 113 livekonserttia, joista noin puolet oli ns. yleisötyötä.

Orkesteri jatkoi yhteistyötä mm. Sibelius-Akatemian ja Kronberg Akademyn kanssa ja toteutti Espoon koulujen virtuaalikevätjuhlan opeustuosten kanssa. Neljän levytyksen lisäksi äänitettiin musiikkia Tunturin tarina -elokuvaan. Uusi intendentti **Maati Rehor** aloitti 1.8.2020. Ilviulun äänenjohtajan koesoitto siirtyi vuodelle 2021. Asiakaspalautteissa korostui orkesterin toiminnan iloa tuova merkitys.

Kohdennettuja kulttuuri- palveluja turvallisesti – ilon pilkahduksia poikkeusvuoteen

Kulttuuria kaikille -palvelut vuonna 2020

Kulttuurikurkkaus on toimintamalli, jonka avulla kulttuuria viedään varhaiskasvatukseen pariin. Kulttuurikurkkauksesta pääsevät nauttimaan kaikki 3–5-vuotiaat espoolaislapset kaupungin päiväkodeissa ja se on yhteistyössä kulttuuritoimijoiden kanssa toteutettava osa varhaiskasvatusta. Koronan vuoksi merkittävä osa Kulttuurikurkkauksen työpajoista ja esityksistä järjestettiin ulkona, päiväkotien pihilla tai lähiluonnossa. Säätsuosivat, vain yksittäisiä työpajoja jouduttiin siirtämään rankkojen sateiden tähden. Loput sisällöistä järjestettiin etäyhteyksien avulla.

Vuosi 2020 haastoi kulttuuri- ja liikuntapolku KULPSin toimintamallia. Koulujen sulkeminen hiljensi KULPS-toiminnan kevätlukukaudella, mutta syksyllä toimijat vastasivat haasteeseen kehittämällä ulko- ja etätoimintaa. Myös ryhmäkojoja pienentämällä sekä yleisiä turvallisuuskäytäntöjä hiomalla syyslukukausi sujui KULPS:in osalta kohtalaiten hyvin.

Kulttuuriketju välittää taide- ja kulttuurielämyksiä espoolaisille vanhuksille ja hoitohenkilökunnalle hoivakodeissa, palvelutaloissa ja

-keskuksissa. Pandemiatilanteen vuoksi Kulttuuriketjutoiminta oli tauolla merkittävän osan vuodesta. Poikkeusoloista huolimatta Kulttuuriketjun puitteissa järjestettiin kuitenkin kesällä 2020 erilaisia vierailuja, jotka tapahtuivat kaikki ulkotiloissa. Tuolloin palvelutaloihin tarjottiin muun muassa pienimuotoisia musiikkiesityksiä, yhteislauluhetkiä, tanssiteatteria sekä runotuokioita.

Muut Espoon Kulttuuria kaikille -palvelut, kuten kulttuurineuvola ja kulttuurikaveritoiminta olivat pandemian vuoksi tauolla.

Kuva: Olli Urpela

//

Oppilaat seurasivat esitystä innokkaasti. Vaikka kyseessä oli etäyhteys, vuorovaikutus oppilaiden ja kirjailijan välillä toimi hyvin. Oppilaat innostuivat lukemaan Veera Salmen kirjoittamia kirjoja ja useat oppilaat olivat käyneet vanhempiensa kanssa illalla kirjastossa lainaamassa esiteltyjä kirjoja. Etäyhteyden kautta tapahtuva vierailu toi koulutyöhömmö mukavaa vaihtelua tämän korona-arjen keskellä.

Opettajan palaute Lukukeskuksen kirjailijavierailusta, joka toteutettiin osana KULPS-kirjastopolkua

Joustavaa tukea kumppaniyhteisöille ja ammattitaiteelle

Kulttuuriavustukset vuonna 2020

Koronan aiheuttama tilanne vaikutti merkittävästi niin ammatillisiin taide-toimijoihin kuin laajaan järjestökenttäänkin. Vaikka uusia tapoja järjestää palveluita kehitettiin ketterästi, toimitilojen sulkemiset ja ohjelmistoperuutukset johtivat omarahoituksen romahtamiseen.

Kulttuurilautakunta päätti keväällä, että yhteistyökumppaneiden vuosivastuksia ei peritä takaisin, jos toiminnan muutokset johtuvat koronapandemiasta. Myös projektivastuksen saajilla oli mahdollisuus siirtää hankkeita tai päivittää työsuunnitelmia siten, että hankkeet olivat toteutettavissa vastuullisesti ja ohjeistuksia noudattaen. Marraskuussa lautakunta myönsi ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille 300 000 euron lisämäärärahan. Lisärahoituksella varmistettiin asukkaiden osallisuutta ja hyvinvointia vahvistavien kulttuuripalveluiden jatkuvuus Espoossa.

Kulttuuriavustuksissa panostettiin joustavaan asiakaspalveluun ja vuorovaikutteiseen kumppanuustyöhön. Hakijamäärissä suurin muutos liittyi lyhytkestoisiin taideapurahoihin: hakijoiden määrä liki kolminkertaistui verrattuna vuoteen 2019. Taideapurahoja haki 87 espoolaista ammattitaiteilijaa, ja tukea myönnettiin 44 % hakijoista. Hakijoiden taso oli korkea ja hakemukset jakautuivat eri taiteenaloille.

//

Apuraha mahdollisti maalaamisen ulkomaisiin hankkeisiin, joiden toteutuminen aikataulussaan on tosin vielä koronan takia vaakalaudalla. Katson, että hienoja teoksia ehti syntyä ja pääsin hyvään vauhtiin. Työrauhan ja toimeentulon lisäksi apuraha auttaa myös tuomaan mielenrauhaa sekä vahvistaa ammatillista identiteettiä.

Taidemaalari Maaria Märkälä

//

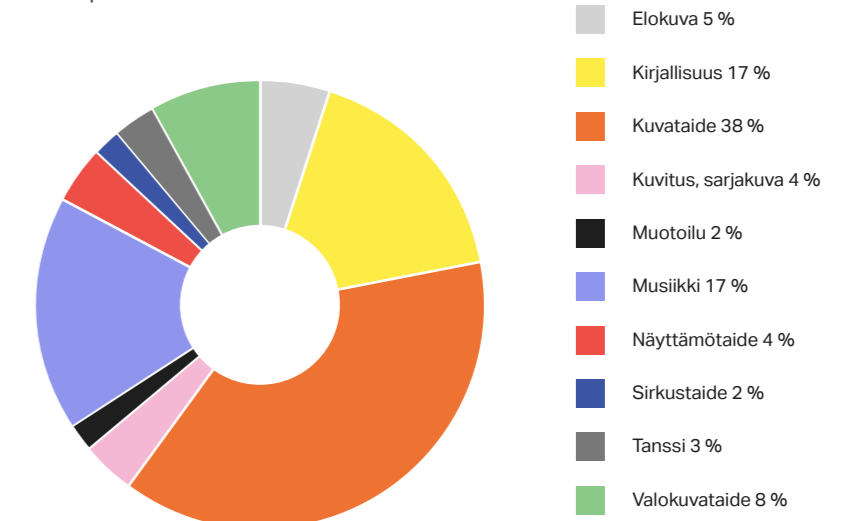
Maaliskuussa 2020 alani työskentely keskeytettiin kokoontumisrajoituksista johtuen. Espoon kaupungin taideapuraha mahdollisti minulle työn jatkumisen: oman instrumentin säännöllisen harjoittelun ja uusien yhteisharjoittelumetodien kehittämisen. Muutoin olisin joutunut hakemaan töitä koulutukseni ulkopuolelta.

Freelancemuusikko Ville Pynssi

Taideapurahat 2020

1 ja 3 kuukauden työskentelyyn

Taideapurahahakemukset taiteenaloittain

Kansainväliset verkostot

Euroopan kaupungeissa käydään vilkasta keskustelua ja kokemustenvaihtoa kulttuuripalveluista. Espoo on ottanut aktiivisen roolin kansainvälisissä verkostoissa: Eurocities-verkoston kulttuurifoorumin puheenjohtajana ja EU-kaupunkia-gendan kulttuuriryhmän jäsenenä Espoo on vaikuttanut kulttuurin rooliin kaupunkikehityksessä.

Espoon puheenjohtajuus Eurocitiesin kulttuurifoorumissa päättyi vuoden 2020 lopussa. Kulttuurijohtaja Susanna Tommila, mitä puheenjohtajuudesta jäi käteen?

Puheenjohtajuuskauden paras antia ovat ehdottomasti olleet uudet ideat ja aihiot, joiden avulla olemme voineet kehittää ja luoda uusia palveluja. Olemme saaneet sellaisia näkökulmia, jotka tuovat konkreettisesti lisäarvoa espoolaiseen arkeen. Kansainvälinen yhteistyö ei siis ole vain johtajien hommaa jossakin ylhäällä, vaan työ näkyy oikeasti kaupunkilaisten arjessa. Kansainväliset näkökulmat ovat limittäin läsnä kaikessa työssämme. Eurocitiesin kautta olemme pystyneet luomaan todella hyvät eurooppalaiset verkostot, ja myös muille aloille kuin kulttuurialoille. Verkostot antavat erinomaiset lähtökohdat tehdä eurooppalaista yhteistyötä tulevaisuudessa. Puheenjohtajana onnistuimme yhdessä muiden jäsenkaupunkien kanssa myös vahvistamaan kulttuurin roolia Eurocitiesin uudessa strategiassa, mikä palvelee yhteistyötä jatkossa.

Puheenjohtajavuoden jälkeen Espoo tulee jatkamaan kulttuurifoorumissa aktiivisena jäsenenä. Toivon, että kulttuurin puheenjohtajavuosi toimii meriittinä seuraavalle aktiiviselle toimijalle joltakin toiselta toimialalta: ehkäpä Espoo voidaan nähdä tulevaisuudessa myös jonkin toisen Eurocities-foorumien puheenjohtajana.

Kaupunginvaltuutettu Jaana Jalonen, olet toiminut Eurocities-verkoston kulttuurifoorumin puheenjohtajana. Mikä mielestäsi on ollut hedelmällisintä Eurocities-yhteistyössä? Entä mitä hyötyjä se on tuonut Espoolle?

On ollut tietyllä tapaa helpottavaa nähdä, että monet kaupungit painivat samojen haasteiden kanssa kuin Espoo. Tietyt teemat ovat täysin

Kuvassa Jaana Jalonen

globaaleja: esimerkiksi se, miten kulttuurin avulla voidaan huomioida väestön moninaisuutta ja edistää tasa-arvoa. Eurocities-verkoston kautta on pystytty jakamaan hyviä toimintamalleja ja tuomaan uusia ajatuksia myös Espooseen. Espoo on ollut todella arvostettu yhteistyökumppani Eurocities-verkostossa. Strateginen ajattelu on ollut vientituotteemme, ja asiantuntemustamme on hyödynnetty sillä saralla laajasti. Olemme voineet edistää ajatusta siitä, että kulttuuri läpileikkaa kaikkia kaupungin toimialoja: se on aidosti kaikessa toiminnassa läsnä.

Talous

Vuonna 2020 Kulttuurin tulosityksikön toimintatulot olivat noin 2 milj. euroa. Toimintamenot olivat 48,9 milj. euroa.

Kulttuurin bruttobudjetoitu tulosityksikkö sisältää tulosityksikön johdon, yhteyspalveluiden, avustusten sekä kaupunginkirjaston määrärahat. Kaupungin nettobudjetoituun kokonaisuuteen kuuluu kolme palvelualueita: kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri ja tapahtuma- ja kulttuuripalvelut.

Koronavirusepidemian vaikutus koko tulosityksikön toimintatuloihin oli dramaattinen. Bruttobudjetoidun tulosityksikön toimintatulot alittivat talousarvion 0,2 milj. eurolla. Nettobudjetoitujen yksiköiden osalta tulot supistuivat 52 % vuoteen 2019 verrattuna: toimintatuloja kertyi noin 1,1 milj. euroa vähemmän palvelurajoitusten vuoksi. Satoja esityksiä ja tilaisuuksia peruttiin tai siirrettiin. Esimerkiksi tapahtuma- ja kulttuuripalveluissa kävijämäärät laskivat 53,2 % vuodesta 2019 ja Tapiola Sinfonietalla 76 %.

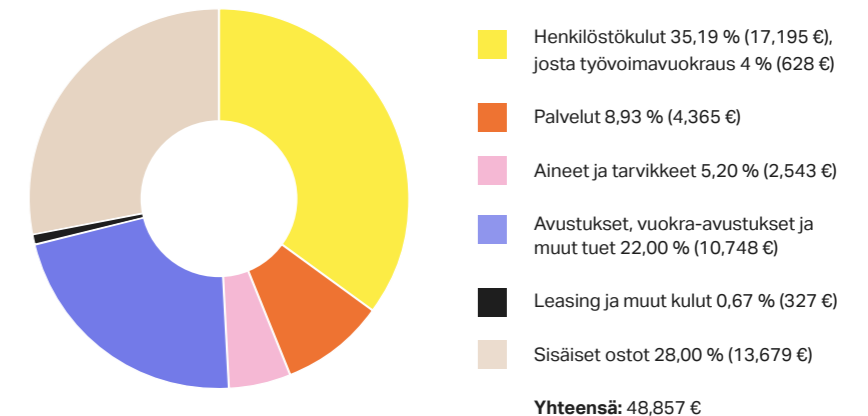
Toimintamenot alittivat sekä brutto- että nettobudjetoitujen kokonaisuuksien osalta alkuperäisen talousarvion pääasiassa pandemian aiheuttamista vaikutuksista. Merkittävimmät säästöt muodostuivat henkilöstökuluista ja toimitilavuokrista.

Myös kulttuurilautakunnan vuosivastustusten piiriin kuuluvat 19 espoolaista ammatillista taide- ja kulttuuriyhteisöä joutuivat poikkeus-tilanteessa perumaan satoja tapahtumia, ja tulonmenetykset olivat merkittävät. Pandemiatilanteen

vuoksi kulttuurilautakunta päätti 31.3.2020, ettei se peri vuodelle 2020 jo myöntämiään vuosivastustuksia takaisin ja että projekti- ja kehittämisavustuksilla toteutettava toiminta voidaan siirtää myöhemmin toteutettaviksi.

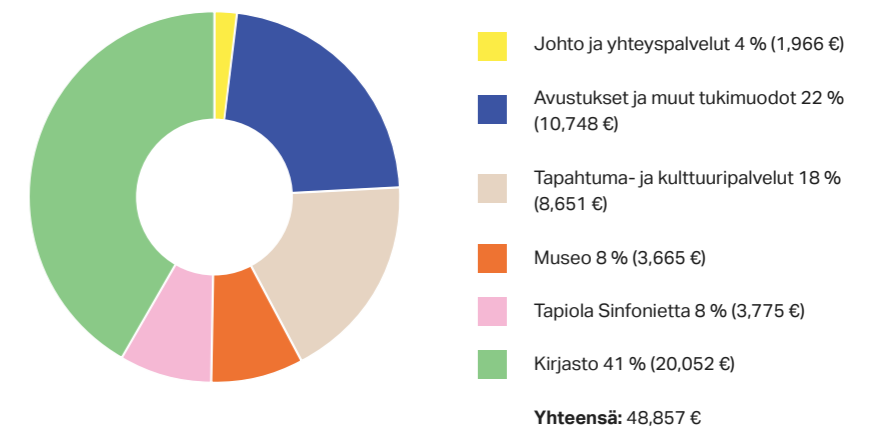
Toimintamenojen %-jakauma

Tiliryhmittäin (tuhansissa euroissa)

Toimintamenojen toteuma

Palvelualueittain (tuhansissa euroissa)

Kulttuurilautakunnan puheenjohtajalta

Kulunut nelivuotiskausi kulttuurilautakunnan parissa on ollut monipuolinen ja mieliinpainuva matka. Aloittaessani vuonna 2017 kulttuurilautakunnan puheenjohtajana Suomi juhli 100-vuotistaivaltaan ja länsimetro tuli Espooseen.

Espoolaisen kulttuurin kohokohtina 2018 mainittakoon kesäkuussa avattu Pentalan saaristolaimuseo, joka tuo upeasti esiin Espoon ominaispiirrettä, merellisyyttä ja saaristoa. Heti ensimmäisenä kesänä kävijöitä oli jo yli odotusten. Toinen vuonna 2018 mieleen painunut kulttuuritapahtuma VocalEspoo toi yhteen useita huippukuoroja kotimaasta ja ulkomailta.

Kaupungin kulttuuripalveluista yksi tärkeimmistä on kirjasto, joka on kaikkien saavutettavissa ja peruspalveluiden lisäksi luo loistavia mahdollisuuksia kuntalaisille kohdata toisiaan. Espoon kirjasto on hoitanut tätä tehtävää rautaisella ammattitaidolla ja täysin ansaitusti sai vuonna 2019 The Library of The Year -palkinnon. Itseäni ilahdutti vuonna 2019 erityisesti Kulttuurikurkkauksen vakiintuminen varhaiskasvatukseen. Sen ansiosta kaikilla lapsilla on mahdollisuus saada kosketus kulttuuriin jo varhain.

Vuosi 2020 oli erittäin poikkeuksellinen koko maailmassa ja tilanteesta kärsivät erityisen paljon niin taiteilijat kuin muutkin kulttuuritoimijat. Museoiden sulkeutuminen ja erilaisten esitysten peruuntuminen keväällä loi suuret taloudelliset paineet koko alalle. Onneksi kulttuurilautakunnalla oli mahdollisuus myöntää ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille lisämäärärahaa yhteensä 300 000 euroa. Näin pystyttiin turvaamaan, että Espoossa tulevaisuudessakin on monipuolista kulttuuritarjontaa.

Koko nelivuotiskaudesta jää päällimmäisenä mieleen se, kuinka laajamittaista ja korkeatasoista kulttuuri Espoossa on. Meillä Espoossa on

huikea määrä huippuammattilaisia tarjoamassa kulttuuripalveluja sekä aktiivisia kuntalaisia, jotka käyttävät näitä palveluita aktiivisesti ja myös itse osallistuvat erilaisten tapahtumien järjestämiseen.

Kiitos kaikille kuluneista neljästä vuodesta.

Anitra Ahtola

Kulttuurin tulosityksikkö
Resultatenheten för kultur | Cultural unit

PL | PB | P.O.Box 30
02070 Espoon kaupunki
Esbo stad | City of Espoo

kulttuuriespoo@espoo.fi

